

meest min Sag; men den Yttring, som væsentligt foranledigede mig til at begjære Ordet, og som er bleven yderligere udvillet af den ærede sidste Taler, var hans Sammenstilling af Embedsstanden med den øvrige Befolkning. Den ærede Landsthingsmand sagde, at Befolkningen levede ikke altid under lige gunstige Vilkaar, og hvorfor skulde Embedsmændene ikke ogsaa søle Livernes Ugunst paa samme Maade som den øvrige Befolkning? Det tror jeg nu er en Betragtning, som ganske i Almindelighed taget er aldeles sjevn, fordi man nemlig maa erindre, at den frie Mand — jeg mener dermed den Mand, som har sin Arbeidskraft til sin frie Raadighed — i Sammenligning med Embedsmanden har en Chance for at tjene mere eller mindre, efter som han har gode eller onde Aar, større eller ringere Fortjeneste, men det kunne Embedsmændene ikke, saa at man er aldeles uberettiget til ligeoverfor Embedsmændene at sige: fordi det er dyre Løder, skulle de ikke have en til deres Arbejde svarende Løn. Det vilde kun være rigtigt i det Djevelik, det var muligt for en Embedsmand selv ved egen Dygtighed og Arbejde at forpøge sin Løn; men det kan han ikke. Saaledes i det Hele taget at stille Embedsstanden sammen med den øvrige Befolkning er ogsaa sjevn i den Henseende, at man ikke tager de mange Aar i Betragtning, der for en stor Del af Embedsstanden hængaar, forinden de kunne faae Embede; eller den store Beføstning, det medfører at uddanne sig til Embedsveien; det Moment kan heller ikke udelades, men jeg skal ikke forfølge disse Betragtninger videre. Kun maa jeg gjøre en Bemærkning ligeoverfor en Yttring af den sidste Taler som fremgik af en Betragtning, som er ligesaa sjevn, idet han nemlig sagde, at han var i en meget høi Grad imod Pensionsvesenet, thi Embedsstanden hører jo til Landets dygtigste Borgere, og derfor maa den virkelig kunne sørge for sine gamle Dage. Men Dygtigheden kommer jo her saa lidet i Betragtning af samme Grund, som jeg nævnte før, fordi Embedsmanden nemlig ikke har noget som helst Middel til at fremme sin Velstand, sin Løn, saa den Omstændighed, om han er mere eller mindre dygtig, gjør jo desværre ikke det mindste Udslag i den Retning. Jeg skal imidlertid ikke komme nærmere ind paa dette Forhold, men holde mig til det Spørgsmaal, som for Djeveliket ligger til Forhandling. — Den ærede Iste Landsthingsmand for 9de Kreds sagde, at han ikke kunde forstaa det Omslag, om jeg saa maa kalde det, som var sket fra Regjeringens Side; han kunde ikke forstaa, at naar Regjeringen i Overensstemmelse med Landsthinget sjevn og ogsaa Aar havde erklæret det for utilstedeeligt at give Lønningsforbedring paa Finantsloven, at den da nu var gaaet en anden Vej. Jeg vil dertil svare, at jeg kan meget godt forstaa det; jeg vil indrømme, og jeg tror at turde sige, at det kun er med stor Overvindelse fra Regjeringens Side, at denne Forandring er sket, at man fraviger det i og for sig

rigtige Princip, ikke at give Lønningsforbedringer paa Finantsloven; men der kan være en tvungen Nødvendighed tilstede, som gjør, at man, om end meget modstræbende, opgiver et saadant Princip, og denne tvungen Nødvendighed maa vi søge deri, at Embedsstanden, i alt Fald største Delen af den, ligefrem vil være udsat for Nød, naar vi udskyde længere at skaffe den en forbedret pekuniær Stilling. Jeg tror, det har været det eneste Motiv for Regjeringen til at gjøre dette Skridt. Begge de ærede Medlemmer, som talte sidst, indrømmede jo ogsaa med Hensyn til de lavere stillede Embedsmænd, at der maatte man sige, at det Skridt, som her er Tale om, nemlig at skaffe den en Forbedring i deres Lønning, er uafviselig nødvendig, og at det ikke kan opfattes; men der er en anden Betragtning, som man ikke maa skyde til Side, og som navnlig set fra Regjeringens Side er ligesaa vigtig som den, der er bleven fremsat af de ærede Medlemmer, og det er den, at det er i allerhøjeste Grad i Statsstyrelsens Interesse og i hele Landets Interesse at bevare en hæderlig Embedsstand, og at det derfor er i Statsstyrelsens Interesse, at det Forhold, som i sin Tid er blevet etableret for hele Embedsstanden med Hensyn til dens Løn under billigere Livsvilkaar, ikke forrykkes, hvoraf følger, at man altsaa, naar der er Tale om en Lønningsforbedring, maa betragte Embedsstanden som en Helhed. Her er jo nemlig ikke Tale om et Dyrtdstillæg — det ærede Medlem trak stadig dette Ord „Dyrtdstillæg“ frem —; her er Tale om en Lønningsforbedring, saaledes opfatter jeg i det Mindste det; her er ikke Tale om en stieblikkelig, forbigaaende Forbedring, altsaa om en stieblikkelig Hjælp, som vil vise sig unødvendig senere; her er Tale om at forbedre Embedsmændenes Stilling i det Hele. Men naar man ser hen dertil, kan man ikke gaa den Vej, at man siger: Ja, vi give en Almisse, eller hvad man nu vil kalde det, til de fattige, de smaa Embedsmænd. Det er en aldeles forkert Betragtning; man maa gaa ud fra og sige, at vi skulle naae tilbage til det Forhold mellem Løn og Arbejde, som i sin Tid under langt billigere Livsvilkaar blev fastsat som det Rette for Embedsstanden i det Hele. — Embedsstanden har ikke alene et Krav for sit Arbejde, men en stor Del af den har ogsaa et Krav med Hensyn til det meget store Ansvar, der paahviler den, og har man i sin Tid fundet det rigtigt gjennemgaaende at sige, at de forskjellige Embedsklasser skulle have den og den Løn for deres Arbejde og deres Ansvar, er det ikke Andet end en simpel Retfærdighedshandling, naar man nu siger, at da Pengenes Værdi er sunken eller Livsforbrødenhedernes Pris er steget i den Grad, at Lønningerne ikke have den samme Værdi nu som tidligere, saa retablere vi Forholdet derhen, at vi nu give dem en Løn, der nogenlunde svarer til det, der allerede engang gennem Lovgivningsmagten er dem tilstaaet. Det fore-